

Lễ Noel là một dịp vui mừng. Những đäi väi chúng tôi, những ngäi lãnh đäo tôn giáo, các linh mäc xä, läi là dịp lo läng.

Nhäu muän tä ra có chính sách tôn träng và cäi mä đäi väi tôn giáo, nên thäi kä đäu, hä rät chú träng đän väi cä đän mäng lä Noel träng thä.

Mät chính sách phá đäo: tô đäm, cä đäng các hình thäc bên ngoài, rút cái ruät thâm sâu bên trong. Vä läi, trên thä giäi, vào thäi kä đäu, cũng có cái vä nô näc mäng Noel. Các näc phäng Tây có khuynh häng biän lä đä thành lä häi cho phän đäi: đi u phä và ăn réveillon (đä nhiên là múa hát, ăn chäi träy läc) ngäi ta cho là cät läi cäa lä.

Các näc Cäng sän nhät là Liên Xô, cä đäng mäng lä rät träng thä. Đä nhiên väi nhäng hình thäc bäng ngoài: ăn chäi, tiäc tùng. Có lä đäm là đä cho có bäu khí khác thäng. Ngäi phäng Tây rät quý träng lä Noel là thä. Không chä là lä “quäc gia”, mà còn là lä “quäc tä”. Ngäi thành phä Viät Nam cũng đä a thích tham gia các phong trào quäc tä đä.

Hội Ký: Nhóm câu chuyện về một thời: Lễ Noel - Giáng Sinh

Tác Giả: +GM. Phaolô Lê Đức Tráng
Thứ Sáu, 11 Tháng 12 Năm 2009 10:34

Nhái thành phố, là vì trước đây sống ở Pháp, nên cũng “lây” cái tinh thần Noel của người Pháp, vì sau này các chế độ quốc gia lan đến nước ta, thì các phong trào mừng lễ Noel vẫn được duy trì và còn phát triển thêm, nhất là theo chế độ Liên Xô.

Khi chế độ mới xuất hiện ở Việt Nam, lễ Noel rất được các đồng nghiệp ở các thành phố, đặc biệt là ở Hà Nội: Noel, Tết Tây, lúc đó có người nghĩ rằng: nó sẽ thay thế các Tết của truyền thống Việt Nam. Và thế là tinh thần tục hóa Noel nhóm lên (ít là ở nước ta, chế độ phong Tây đã tục hóa lâu).

Chế độ mới! Khi xưa mừng mới về lễ Noel! Không những được Tây hoá, mà còn quốc gia hoá.

Noel 1958

Hà Nội đã chưa có cái phong trào Liên Lạc Công Giáo. Có ông Bùi, ông Ngô Tất Há là những tiêu biểu Công giáo trí thức tiên phong. Ông Bùi và ông Ngô là Trùm của Nhà Thờ Lán Hà Nội, đồng nghiệp nhóm họp tiên bình dân, và dĩ nhiên là hung hăng.

Phong Tây người ta chú ý cái đêm Noel, bởi đó sẽ có sự ra đời của quát, đèn sáng cho đêm, dái sao lán v.v... Việt Nam, thì các thành phố mới có sự ra đời vào đêm. Ở Hà Nội, đêm chế độ người quốc gia mới được vào nhà thờ. Người Việt Nam cũng mừng đêm lễ âm thanh ở nhà Práau truyền thống Dũng Lạc.

Ngày 24-12-1958. Chính quyền cho người đến treo cờ, giăng cờ ở trước cửa Nhà Thờ Lán. Dĩ nhiên là cờ Hội Thánh và cờ Quốc gia. Không bàn cho ai trong nhà thờ biết, cứ thế đồng nghiệp làm.

Lúc đó người Công giáo để phòng các phong trào Công giáo tự do tách rời khỏi Vatican, nên các nước Công giáo quen làm.

Tá đồng nghiệp đem cờ quát đến trang trí, không báo cho cha xứ, có ý nghĩa là chiếm nhà thờ. Mọi người nghĩ thế. Chế độ phong Tây. Cha xứ Nhà Thờ Lán, Cha Căn cho kéo tất cả các chuông nhà

Hội Ký: Nhóm câu chuyện về một thời: Lễ Noel - Giáng Sinh

Tác Giả: +GM. Phaolô Lê Đức Trọng
Thứ Sáu, 11 Tháng 12 Năm 2009 10:34

---

thở trong vòng một tiếng đồng hồ để báo đồng. Các dây đã đứt các móc, cha Chính Vinh trong Tòa Giám Mục chộp ra. Ngài nóng tính, tay giật các dây cồng, trèo lên thang giật các băng cồng treo ở nhà thờ.

Có người phẫn nộ cha, vì cồng do tín ngưỡng, ai làm gì thì làm. Cha Vinh bắt chéo hai tay ra đằng sau, nói tay do thế này này. Nghĩa là tay do bắt trời giật cánh khuỷu. Chuông nhà thờ cồng réo lên, cho đến khi đứt hết cồng quật, các băng khuỷu hiu.

Hôm đó Đức Khâm Sĩ Tòa Thánh - Đức Cha Dooley - vốn chắp tay trước xuýt, còn Hà Nội. Ngài đồng ý với việc phẫn nộ của Công giáo.

Phản một mặt tiếng đồng hồ, cuộc xô xát ồn ào trên các cửa Nhà Thờ Lớn mới tan. Đây không phải là xô xát giữa chính quyền và nhân dân, mà là giữa người Công giáo với nhau. Một bên: người Công giáo mùn trung thành với Giáo Hội Vatican, vâng phục Đức Giáo Hoàng. Còn bên kia là những người Công giáo tiền bối, do chính quyền thúc đẩy và lập ra.

Công giáo của nhà nước Xã Hội Chủ Nghĩa, dĩ nhiên theo chủ nghĩa quốc gia, không đi với Đức Giáo Hoàng. Giáo Hội tự trị này dần dần biến chất, rồi biến mất.

Các nước xã hội chủ nghĩa, đều có thành lập nhóm đó một cách chính thức, chủ yếu chủ huy của chính quyền.

Việt Nam, người Công giáo hiểu rõ địa vị vai trò của mình trong Giáo Hội, không tham gia vào hội đó, nên hội không được thành lập cách chính thức, mà chỉ có những nhóm lập tự thành phố lớn như Hà Nội.

Sau việc xô xát ngày hôm đó ở sân Nhà Thờ Lớn, Lễ Noel được cử hành, với lòng sáng sủa, dĩ nhiên không phải cái sáng bề ngoài.

Về tinh thần: người Công giáo thụ trung thành với đạo lý và với Tòa Thánh Rôma.

Bên ngoài: có những đ u ch cần thi p vào đ o đ kh ng ch .

Trng th : l đã xong, những m i cái khó khăn r c r i b t đ u.

M t tháng sau: Cha Vinh, Cha Căn b g i ra Tòa án Hà Nội, m i ng i nghĩ là ch đ c nh cáo. Các cha s v . Những phiên toà xét x v vi c đ o không đi n ra m t cách đ n gi n. Trong toà, ngoài đ ng, đầu đ y đã đ c thu x p chu đáo. Nghĩa là ng i có đ o không đ c đ n đ phiên toà. Đ ng ph không có ng i Công giáo t t p đ nghe Tòa án, vì s có bi u tình.

Đ n tr a, Cha Căn v m t mình, ng i th ra, Cha cho bi t toà x Cha sáu tháng án treo, còn Cha Vinh ba năm tù . Và l p t c b t ng giam ngay. Th là t đó Cha Vinh bi t tích, không bi t giam đ đầu. Sau này có t p t thì trao đ t p t cho nhân viên nhà n c, ch không đ c tr c t p.

T đó không tin t c gì v Cha Vinh. Bên giam đ đầu không ai bi t. Ba b n năm sau, nghe nói ng i đã qua đ i t r i Công Tr i, g n biên gi i Trung Qu c(1).

T th i k đó, các vi c đ o đ c đ a vào khuôn kh d n đ n. Có vi c ph i xin phép – th ng th ng là ph i báo cáo tr c v i Ủy Ban Nhân Dân.

(1) Sau này, đ c tin chính xác ch t Công Tr i, nh có bia ghi trên ngôi m mà bi t ng ài đó – và h n b n ch c năm sau – Câu chuyện về Cha Vinh ít ai nói đ n. Nh đó, cũng cho ng i ng l đ a hài c t ng ài v Hà Nội. N u Chúa cho h n thánh thì th ng có phép l . Ch a nói có phép l h n nhiên. Những tr ng h p đ o, không c n có phép l . Lúc này (2004) đ ngh vi c phong thánh ch a thu n t n v m t xã h i, cái xã h i mà chính ng ài ch t trong đó, b i xã h i đó và cho xã h i đó.